

Валерій ВОЙТОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОСКОП

ОРІАНА

Рівне 1995

Спонсори видання:

Акціонерне товариство «Рівненафтобаза» (президент Анатолій Пивоварчук).

Рівненська обласна організація Всеукраїнське політичне об'єднання «Державна Самостійність України» (голова Володимир Захарук).

Набір і верстку виконано на комп'ютерному комплексі редакції газети «Рівне»

© В.Войтович

© Я. Поліщук. Вступне слово

Донедавна нас учили мріяти про майбутнє, ліниве й безтурботне, яке змусило б «забути усі біди й негаразди сьогодення». На жаль, оте майбутнє виявилось примарним. Зокрема, й через те, що нагадувало такий собі дім на піску, було начисто позбавлене історичного зв'язку з пракорінням нашого народу.

Автор цієї книжки мріє про... минуле. Так-так, про далеке минуле, про ті золоті й бронзові віки, коли наш далекий предок жив у гармонійній злагоді з усемогутньою природою та молився її богам. Перед читачем тут простеляються таємничі шляхи тієї минувшини, розкривається краса й характерність предківських звичаїв. А ще уяву читача доречно доповнюють авторські малюнки, в яких подаються символи-знаки прадавніх уявлень про світ і людину.

Наші далекі пращури мали свій хліборобський календар, в якому кожен місяць знаменувався певними обрядодійствами та урочинами. Тоді ж дано первісні назви місяцям та сузір'ям, які їх супроводжують, – Русалка, Ворота, Дід, Доля, Громовик... Вони є відповідниками добре відомих нині Риби, Близнят, Рака, Терезів, Скорпіона. Ця книжка і є спробою нагадати читачеві про забуті українські астрологічні вірування. Зараз, у пору масового інтересу до прогнозів, цей задум цілком на часі.

І хай романтична мрія про минуле Валерія Войтовича не лякає нас своїм «поганством». Пам'ятаймо, що це – авторська версія минувшини, яка не претендує на остаточну істину. Зате вона допоможе прилучитися до духовних джерел нашого народу, який ніколи не зраджував культурі Батьківщини, Добра і Краси.

Ярослав Поліщук,
кандидат філологічних наук,

22 ГРУДНЯ

19 СІЧНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ КОЗИ

У ті далекі часи, коли світ тільки зачинався, не було тоді ні Неба, ні Землі, лише простиралося довкіл сине море, а на нім виростав явір зелений – божественне Дерево Життя. Те Дерево Життя дарувало Світові яснооку Ладу, володарку світової гармонії, Праматір Світу, Краси та Любові. Тоді на Сьомому небі, зібравши Священну Раду, Верховна Богиня попросила вогне-владного Сварога викувати для Матері-Землі нове Світло.

Ударив Праотець у небесне кувалдо і заясніло, запроменіло вийняте із блакитного горнила золотєє диво – божественне Сонце-Ра. Радість велика стала на Білим Світі. Розтанула безпробудна п'ятьма злого Мороку. Серед Неба божественне Ра – праведним Сонцем засіяло:

Ра-Дуйся,
Ой Ра-Дуйся, Земле,
Ясен Світ засвітився!

Широко розпростерла Премудра Мати над Білим Світом своє яскраве небесне склепіння. Із божественного Всесвіту вийшло повітря, з повітря – вогонь, із вогню – вода, а з води постала Матінка-Земля. Тоді чарівне магічне сяйво божественного тіла ясноокої Лади золотосяйним світлом розпросторилося на всі боки, бо тіло в неї – прикрашене смарагдами, діамантами та іншими коштовностями, а барвиста веселкова одежа очищена небесним вогнем. Богородиця-Мати завжди сліпучо-прекрасна!

Повелителем Сонця-Ра став Дажбог, син Сварога, син сильний, син тямущий.

Уклонився Дажбог тричі на всі чотири сторони світу, і осяявся довкіл. У всій золотосяйній красі піднебесного храму поставив молодий Божич. І понеслася слава і Коляді-Сонцю, і Щедрам Землі святим, і Водичці-Орданочці аж за граюче море:

– Слава Сварогу, слава Премудрій Ладі! Слава Вам, Всемогутнім, і нині, і завжди слава!

І досі лине молитва-славлення у безкрає живлюче Сонце-Небо:

– Свароже! Ти, що сотворив Світло, Ти єсть Бог Світла і Бог Прави, Яви і Нави, се бо маємо їх во істину. І єсть ця істина наша, що переможе темну силу і виведе нас до блага.

Одягли на себе маски колядники, щоб злі сили їх не розпізнали, і почали ходити від хати до хати, бо саме в ці дні бог Коляда роздає оріям-трударям урожай та багатство, щедро зігриває своїм світлом Землю-Матінку для життєдайного зерна, а цілюща Водиця-Орданиця дасть йому приросту і буде всім жито, пшениця і всяка пашниця.

Радіють люди Божому творінню, бо для люду Дажбожого богосвітле Родздво – то породини ласкавого Сонечко і голубоокої Водиці. Покотив по небесній Сварзі Коляда своє Сонечко-Ра і возвістив світло людям:

Нове Ра настало,
Яке й не бувало –
Серед неба Зо-Ра ясна
Сонцем засіяла.

Увійшло Ра в браму Подвір'я Духу вогневладного Сварога. Наступав Ранок, до людей прийшла Радість. Врешті настав повсюди день божеський... Тож допоки буде щедрий дар Вишніх богів – Золотосяйне Сонечко, Срібночолоий Місяць, ясні зіроньки із Зорею-Зірницею та Дрібний Дощик, якого так чекають навесні, – доти стоятиме Білий Світ. І завжди Ко-Ладом буде люд

Дажбожий, од віку до віку, з року в рік, від душі до душі, співатиме величальні Гімни Сонцю-Ра і Світу Білому:

Радуйсь, Земле, Коляда іде!
Святий вечір, добрий вечір!
Коляда іде, всім дари несе,
Всім дари несе, нам слово каже,
Нам слово каже: що вже Світ сяє.
Земле, Земле, одчиняй двері,
Одчиняй двері, то твій князь іде,
То твій князь іде, молоду бере
Молоду бере – обдаровує.

На Щедрий вечір народився славний Місяченько. Він – господар небесної та земної води, від нього стають багатшими хліба і здоровою худоба. Все, що розпочате цього дня завершиться щасливо.

А довкола тільки й чути скрізь «Ого-го, коза, ого-го, сіра...»

Усміхається тоді Перун у розкішну свою спасову бороду. Коза – священна тварина громовика. Вона сим-волізує смерть Старого і народження Нового року. Обряд з козою зберігся з тих предковічних часів, коли молодий Божич Сонця-Коляди, щоби захватись від Марі, був перевтілений Вишніми богами у козу. Не поздоровилося б Марі, коли б вона догадалася, де заховався молодий Божич; тоді грім і блискавка дальносяжного Перуна були б безпощадні до її злої сили.

Двері у господаря цієї ночі не зачиняють, чекають посівальників. А вони прийдуть, посіють – і буде приріст, і оживе природа, заореться земля плугом – і житиме люд Расинів заможнo. Так продовжуватиметься аж до Водохреща, коли від божественної сонячної сили народиться Дана, священна вода якої особлива – вона цілюща, у ній – сила Дажбожа.

Народженим під знаком Кози громовладний Перун розкриває небо; тоді можна просити у могутніх Богів всього: перетворення води на вино, глини на мідь, каменя на хліб, а ще – сили і

здоров'я. Для тих, хто вмивається водою срібнодзвонної Водиці-Орданиці, той матиме достаток на увесь рік! Чарівна Лада обдаровує своїх козенят срібною або золотою обручкою, прикрашеною рубіном чи малахітом. А ще любляють вони джерельної чистоти кришталь. У таких людей багато ворогів і заздрісників. Вони меланхолійні, мовчазні, з примхливими бажаннями, люблять подорожувати. Улюблений колір – бордовий або чорний. Щасливий день – субота. Планета – Сатурн.

Дівчата – трішки бувають холодними, бо Сонце Коляди ще не досить зігріло їх. Виростають красунями-чарівницями і рано виходять заміж. Вони вірні, дуже люблять свого чоловіка, опромінюючи та уквітчуючи своїм коханням дорогу судженому.

Хлопці – капризні, однак обережні. А що люблять пісню! Жодне свято не обходиться без них. А як кохають... лише одна Матінка-Лада знає, але нікому не розкаже. Не кожна красуня зможе такого легіня причарувати; щастя до них приходить пізно, зате вони довго живуть.

Народжені та благословенні під сузір'ям Кози (22 грудня – 19 січня)

Прозаїк Марко ВОВЧОК, церковний та освітній діяч Петро МОГИЛА, митрополит ІЛАРІОН, поет Євген ПЛУЖНИК, графік, викладач Василь КАСІЯН, політичний діяч Степан БАНДЕРА, архітектор Ярослав НОВАКІВСЬКИЙ, кобзар Євген АДАМЦЕВИЧ, прозаїк Микола ЧЕРНЯВСЬКИЙ, мовознавець Павло ЖИТЕЦЬКИЙ, поет Степан РУДАНСЬКИЙ, поет Володимир СОСЮРА, історик, композитор Микола АРКАС, поет Василь ЧУМАК, прозаїк Григорій ЕПІК, скульптор, режисер Сергій ПАРАДЖАНОВ, поет Василь СИМОНЕНКО, поет Василь СТУС, історик Степан ТОМАШІВСЬКИЙ, поет Григорій ВОРОБКЕВИЧ, поет Василь ПАЧОВСЬКИЙ, прозаїк Василь ЕЛЛАН-БЛАКИТНИЙ, прозаїк, поет Агатангел КРИМСЬКИЙ, політичний діяч Ярослав СТЕЦЬКО, композитор Григорій ВЕРЬОВКА, історик Володимир АНТОНОВИЧ, прозаїк Гнат ХОТКЕВИЧ, «художник Сонця» Іван ТРУШ, художник Іван ЇЖАКЕВИЧ, композитор Василь ВЕРХОВИНЕЦЬ, гетьман Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, прозаїк Олександр КОВІНЬКА, прозаїк Володимир ВЛАДКО, майстриня Марія ПРИМАЧЕНКО, художник, етнограф Опанас СЛАСТЬЙОН, прозаїк Юрій ЗБАНАЦЬКИЙ, політик, публіцист В'ячеслав ЧОРНОВІЛ, літературознавець Анатолій ПОГРІБНИЙ, прозаїк Іван БЛИК, прозаїк Олесь БЕРДНИК, літературознавець Олександр ШОКАЛО, поетеса Ганна ЧУБАЧ, поет Леонід КУЛІШ, поет Петро КРАСЮК, актор, «голос Майдану» Євген НИЩУК.

20 СІЧНЯ

19 ЛЮТОГО

ПІД СУЗІР'ЯМ ВОДЯНИКА

Вміє трудитися Орій-хлібороб. Недаремно Бог небесного вогню Сварог навчив пращурів сіяти хліб та скинув цієї пори з неба на землю Золотий Плуг. Подарував він їм ще й Борони. Коли славні Расини винайшли колесо, а з ним і колісницю, то гордо помістили свій винахід на Небі. З тих пір сузір'я Великої Ведмедиці почали називати Возом, або Колісницею.

Від тих давніх літ пильно стереже своє царство чистої джерельної води Водяник. І хоча він теж, як кажуть, не без гріха, ніякі злі істоти, в подобі замурианих дідьків-чортів, не в силі здолати небесну синь і кришталеву прозорість рік та озер. Водиця Дани – свята, наділена великою зцілюючою силою, освячена іменем світла Сонця-Дажбога!

Водяного царя треба вельми шанувати, аби не псував гребель, не заплутував сітей та не зносив їх невідомо куди, не проганяв риби і, взагалі, не чинив усіляких капостей. Коли навесні ріки виходять з берегів, то, кажуть, Водяник впивається на весіллі з русалками і з своїми веселощами руйнує все на своєму шляху.

І хоча після Родздва світу ще довго лютує Зима-хурделиця, навкруги лежать глибокі сніги і тріщать морози, та в синім прозорім небі уже пахне весною, і Орій-хлібороб починає готуватися до весняно-польових робіт. Навесні Зима – стара баба, геть у полатанім кожусі, зовсім змарніла, ледве веде її попід руки старий дід Мороз. Саме в цю пору зустрічається Зима з Літом – молодую, веселою і вродливою, з вінком на голові, дівчиною. Збороти Зиму допомагають дітлахи, весело з'їжджаючи з гір на

санчатах. А дівчата – виходять на перші прогалини і співають закличні веснянки.

– Як лютий не лютой, а на Весну брів не хмур! – кажуть тоді.

Дочекалися люди Громниці. Потріскує в хаті, посвя-чена на Стрітіння, свічка-громниця: щоб весняна повинь не зашкодила посівам, щоб уберегти людей і худобу від грому. Богиня Дана тепер наділяє воду магичною та цілющою силою: вона може вберегти від поганого ока, допомагає від різних хвороб.

Вже скоро й Перун важким молотом розіб'є мертві зимові пута і воскресне Матінка-Земля від довгого сну. Щоб баба Зима не тримала на людей зла, щовечора молодь збирається десь у бездітного подружжя чи вдови на вечорниці. І починають справляти колодку. Сміху на цілий тиждень, бо в понеділок вона народилась, у вівторок – хрестилась, у середу – женилась, у четвер – померла, у п'ятницю – справляють тещині обіди, а зяті водять тещ до себе в гості. На сьомий день – відмирають усі злі та ворожі сили. У кінці розваг Колодій ще раз щедро обдаровує людей своєю сонячною іскристою добротою. Всі раді Божичу, цілюються, жартують та співають пісень:

Ой колодка, колодка,
Яка була солодка.
А ще була солодша,
Як я була молодша.

Хлібороби цього місяця вшановують ще й Велес – покровителя домашнього господарства і тварин, охоронця їхнього товару, коли вони вирушають у далекі заморські країни. Лине до всемогутнього Божича молитва:

– Всеможний Велесе! Тобі ми вседенно славу співаємо і до помочі звиваємо. Поможі в спожитку, щоб і літо літу-вати, і зиму зимувати.

Саме тепер Велес збиває ріг із баби Зими, а господар прикрашає хлів та худобу вінками та стрічками. Молодиці цього дня веселяться: ідуть у шинок і п'ють вишнівку, «щоб корови були

ласкаві». А як повертаються до хати, то днищем «лупцюють» своїх чоловіків, «щоб вони були слухняні».

Народжені під знаком Водяника, не беручи за ваду деяку прохолоду до них сонячних богів, наділені неабияким розумом. Вірять, що людина народилася з Любові, бо Сонце-Дажбог – Любов, і немає віри, вищої за Любов. Здатні до ворожіння, особливо хлопці, можуть стати навіть волхвами. Цікавляться всім оригінальним і таємничим. Уявлення їхнє не має меж; вони вірні та справедливі. Недолік їхній – у щирості душі, яку можуть використати з корисними цілями як друзі, так і вороги. Щасливий день – субота, місяць – серпень, число – 8. Коштовний камінь – сапфір, улюблений колір – чорний та фіолетовий. Планета – Сатурн.

Дівчата – це ніжні пелюстки троянди, проміння вогнистого світла. Відрізняються від інших вірністю Матінці Ладі, бо це саме вона – Золотошатна Богиня – дарує їм щасливу обручку і милого. Пристрасні в любові, витончені у своїх намірах, добрі господині і полюбляють гостей. Вміють файно веселитися і подобатися чоловікам, компанійські.

Хлопці – воістину внуки Дажбога! Хоча дещо неспокійні і неврівноважені, однак своєю особистістю приваблюють до себе інших. Честь і гідність досягають великою працею. Люблять, щоб дружина бачила в них господаря. З повагою ставляться до дівчат, але невинна плітка може змінити їхнє ставлення, а тому люблять обережно. Основне для них – практичність і ділові стосунки.

Народжені та благословенні під сузір'ям Водяника

(20 січня – 19 лютого)

Поет, полковник Легіону Українських Січових Стрільців Василь ВИШИВАНИЙ, поет Євген МАЛАНЮК, поет Степан ЧАРНЕЦЬКИЙ, поет Іван КУЛИК, прозаїк, поет Петро ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ, поет Павло ЧУБИНСЬКИЙ, художник, скульптор Яків ГНІЗДОВСЬКИЙ, поет Павло ТИЧИНА, поет-романтик Євген ГРЕБІНКА, музикознавець, етнограф Климент КВІТКА, фольклорист Опанас МАРКОВИЧ, козацький літописець Самійло ВЕЛИЧКО, прозаїк Лесь МАРТОВИЧ, визначний церковний діяч Йосип СЛІПНИЙ, прозаїк В'ячеслав БУДЗИНОВСЬКИЙ, філософ Орест НОВИЦЬКИЙ, фізик, «батько» рентгенівського випромінювання Іван ПУЛЮЙ, винахідник першого в світі трамвая на електричній тязі Федір ПІРОЦЬКИЙ, вчений-психолог Степан БАЛЕЙ, прозаїк Тимофій БОРДУЛЯК, колекціонер-меценат, археолог Богдан ХАНЕНКО, астроном Сергій ЧОРНИЙ, композитор Станіслав ЛЮДКЕВИЧ, державний діяч Микола СКРИПНИК, прозаїк Авенір КОЛОМІЄЦЬ, прозаїк Василь КОРОЛІВ СТАРИЙ, живописець Володимир ОРЛОВСЬКИЙ, історик, прозаїк Микола МАРКЕВИЧ, художник Архип КУЇНДЖІ, художник Костянтин ТРУТОВСЬКИЙ, скульптор Теодозія БРИЖ, співачка Оксана ПЕТРУСЕНКО, поет, академік Микола ГНЄДИЧ, прозаїк Степан ПУШИК, прозаїк Валер'ян ПІДМОГИЛЬНИЙ, поет Борис МОЗОЛЕВСЬКИЙ, дитячий прозаїк Всеволод НЕСТАЙКО, казкар, актор, лірник Сашко ЛІРНИК (Олександр Власюк).

20 ЛЮТОГО

20 БЕРЕЗНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ РУСАЛКИ

Воскресне, воістину воскресне незабаром Весна! Війнула про-весінь, і в синє небо полинув перший спів маленької буруватої пташки з жовтим черевцем – вівсянки. Діти носять у руках зроблену з дерева ластівку, бо вона вже повертається з Вир'ї-Раю і на своїх крилах несе нам Весну. Незабаром прийде дівчина-паняночка Весняночка, вродлива та багата, і принесе з собою шедрі дари. Тільки треба гарно покликати її, а ще – дарувати пожертви – печені та рум'яні жайворонки, соловейчики. Закликають Весну рано-вранці, до сходу Сонця. Виходять на пагорби, стають на воротах, вилазять на дерева або на дах комори чи клуні і запрошують лівчину-паняночку піснями:

Прийди, Весно, прийди,
Прийди, прийди, красна,
Принеси нам збіжжя,
Принеси нам квітів.

Сонце-Дажбоже ти наш! В ім'я твоє Орій-хлібороб живе і хліб твій споживає, з вірою у тебе утверджує себе працею, щоб був урожай на просо і гречку, льон та коноплі.

Дажбоже! Наша сила в тобі. Твоє Сонце навесні знову набирає потуги. Хай згине мертвенна Зима...

Горить солом'яне опудало, слабне Зима, розтає сніг, на вулицях – калюжі. Пасічники кроплять стрітенською водою вулики на пасіці, щоб бджоли гуляли і були веселі, плідні й родючі. Мо-

лодиці закінчують ткати своє полотно. Виходять з ним в поле, вклоняються на всі боки і, здійнявши в молитві руки до неба, проказують:

– Ось тобі, Матінко-Весно, нова обнова!

У третю неділю Великого посту, у святкових вишитих сорочках, усі знову йдуть в поле, кладуть на ниві хрестопоклінний хліб, ламаючи його. Кому дістається хрест з грішми, той – щасливий, тому й треба починати засів. Після молитви до Сонця сіють зерном навхрест, бо хрест – це сила і мудрість, а ще – любов заради творення життя.

Скрекоче сорока. Сьогодні вона – іменинниця. Тому й кладе на своє гніздо сорок прутиків, бо з Вирію прилітає сорок жайворонків. Господині печуть сорок кренделів з медом у формі пташок і роздають їх дітям, а дівчата варять сорок вареників із сиром і частують хлопців. Ще буде сорок морозів, та баба Зима уже безсила, бо навіть щука хвостом лід розбила. А хто хоче почути і побачити це диво, то нехай вийде раненько на берег і прислухається. Як чути, що тріщить лід, то це вона, риба-щука, хвостом пробиває кригу.

На дванадцятій неділі після Родздва повертаються з Вирію журавлі. З лігва виходить ведмідь, але ховається в кущах, бо йому соромно, що такий худий – одні ребра. А ще лисиці переселяються зі старих нор у нові. В перші дні свого переселення вони сліпі й глухі: «ходять, як у мареві, їм, бач, кури сняться...»

Воскресла, воістину воскресла Весна!

Русалки (русавки, купалки, водяниці, лоскотухи) – богині земної води; неназвані маленькі дівчатка пов'язані з родючістю полів, мертвнонароджені чи приспані матерями. Місяць для русалок – то їхнє Сонце; коли він світить та з'являються перші зоричі, тихої ясної ночі виходять вони зі своїх кришталевих теремів, в яких живуть на дні річок та озер, на шовковій береги і співають чарівних пісень. Вони тоді невгамовні та баламутні. Тоді лише нічне Боже Око та зірки бачать, як вони вигойдуються на гілках верболозів, бігають, неначе вітер, у шовковій траві та зеленим житі, регочуть та кричать. Русалки безмежно радіють весні –

життю, співи для них – понад усе! У вибуялому вирі-танку вони піднімаються в небо, чаруючи зоряне довкілля своєю тілесною красою.

Земна русалка – це теж дівчина-красуня, котру дівчата обирають з-поміж себе. Її молоде тіло прикрашають лише духмяними квітами та пахучим зіллям. Побравшись за руки, стають навколо юнки, співають пісень, водять обраницю по полях, лугах та гаях до самої півночі.

Народжені під знаком Русалки несуть у собі життєдайне світло Сонця-Неба і синю гладь Водиці-Орданиці. Їхні серця, освячені святим духом, створені для бажання бачити себе в дітях своїх, працювати, самоутверджуватися і навіть вмерти в обороні життя заради нащадків. Пізнати їх до кінця неможливо. Шукають товариства інших людей і zarazом тримаються від них подалі. Щедрі, готові поділитися з ближнім останнім куснем хліба. Всюдисущий Велес наділив їх широкою душею, артистичним, художнім та особливо музичним даром. Такий актор від природи, має здатність перетворювати буденність у яскраву барвистість, знаходить в будь-якій ситуації можливість творчого самовиразу. Свої можливості використовує з успіхом. Щасливий день – четвер, місяць – вересень, число – 4, коштовний камінь – перли, колір – голубий. Планета – Юпітер.

Дівчата – романтичні натури, хороші жінки і матері. Світло Дажбога об'єднало їхнє тіло і дух, а Сонце-Ра подарувало їм можливість бачити щастя тілесне у щасті духовному. Щасливим тим, що мають щастя любити судженого, однак вимагають бережливого до себе ставлення і розуміння.

Хлопці – замкнуті натури. У діях керуються лише своїми відчуттями. Вірні, добрі – особливо до дітей, малоактивні, зате схильні до вивчення іноземних мов. Душа їхня – таїна вічності. Ті з дівчат, котрі стануть на їхній шлях у житті, воістину знайдуть красу – в любові, силу – в єднанні та мудрість – в дії. Але це досить складно, тому вони почуваються самотніми.

Народжені та благословенні під сузір'ям Русалки (20 лютого – 20 березня)

Композитор Василь БАРВІНСЬКИЙ, прозаїк Левко БОРОВИКОВСЬКИЙ, видатний поет-сатирик Василь КАПНІСТ, прозаїк Іван ЛИПА, прозаїк Володимир БАРВІНСЬКИЙ, прозаїк Микола ГОГОЛЬ, поетеса Леся УКРАЇНКА, актор, режисер Лесь КУРБАС, художник Осип СОРОХТЕЙ, драматург Лев ЛОПАТИНСЬКИЙ, історик, географ Мирон КОРДУБА, поет Антін МОГИЛЬНИЦЬКИЙ, композитор Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ, прозаїк Наталена КОРОЛЕВА, поет-байкар, український Езоп Леонід ГЛІБОВ, геній української нації Тарас ШЕВЧЕНКО, отаман Холодноярської руспубліки Василь ЧУЧУПАКА, поетеса Наталія ЗАБІЛА, графік Георгій (Юрій) НАРБУТ, художник Олекса НОВАКІВСЬКИЙ, етнограф-археолог Федір ВОВК, президент Карпатської України Августин ВОЛОШИН, поет Василь БОБІНСЬКИЙ, поет Максим РИЛЬСЬКИЙ, гетьман Іван МАЗЕПА, прозаїк Улас САМЧУК, композитор Володимир ІВАСЮК, культурний діяч Руси-України Кирило ТУРОВСЬКИЙ, народний герой Устим КАРМАЛЮК, природознавець, основоположник геохімії та біогеохімії Володимир ВЕРНАДСЬКИЙ, етнограф Володимир ШУХЕВИЧ, поетеса Христя АЛЧЕВСЬКА, поетеса Ліна КОСТЕНКО, графік Юрій НАРБУТ, композитор Лев РЕВУЦЬКИЙ, археолог Вікентій ХВОЙКА, поетеса, прозаїк Марія ПРИГАРА, співак Іван БРОНЗОВ-ЄГОРОВ, живописець Микола ПИМОНЕНКО, історик Василь ДОМАНИЦЬКИЙ, академік, хірург Володимир ФІЛАТОВ, організатор УПА Тарас БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ, прозаїк Володимир МАЛИК, композитор-виконавець Володимир ІВАСЮК, поет Анатолій КРИЛОВЕЦЬ, прозаїк Вячеслав ВЕДМІДЬ, поет Микола ТИМЧАК, прозаїк Федір ЗУБАНИЧ.

21 БЕРЕЗНЯ

19 КВІТНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ БАРАНА

Благовіщення – це велике весняне свято воскреслої Матінки-Землі. Саме в цю пору пробуджує богосвітла Лада життєдайну силу Матінки-Землі святим Духом Сонця-Дажбога. Цю благу вість приносить із далекого Вир'ї-Раю божественна птиця – ластівка. Тоді прилітає й чарівна Леля, донька найпрекраснішої Богині Лади. Осяйна Леля з'явилася у білий світ від палкого кохання Матері-Землиці та Батька-Неба, з найніжнішого лона рожевих пелюсток троянд велемудрої Лади. Разом зі своїм братом, світлоносним Полелем, кружляють божата у небеснім танку, звеселяючи все на довкіллі веселими іграми, гагілками, гаївками, веселками... Світлоносний Полель благословляє навколишнє зело – і все починає рости. Розквітають перші весняні квіти: проліски, ряст, сон-трава...

Розвійно-легкою ходою, з благословенно піднесеними до Батька-Неба руками прийшла до нас Леля-Весна:

– Сонце! Трясне Сонце нехай буде з тобою, Світе білий! Гей, так весело, весело мені! Гей, мої любі, кохані цвіти і жемчужні роси! Я Весна! Я Весна! Сонечко мій батько! А мати – Земля! Благословенні! Сонечко мене цілує, Мати-Землиця на лоні своєму мене пестить! До них я з леготом вітройка шепочу, я трави шовкові руками лоскочу. А на вечір соловейко, сон ловить полегейко... Я цвітом барвистим сію радість довкола! Гей, на моє свято до дня! Гей-гей!

Благословенна пора для Орія-хлібороба! Нині срібно-чубий Перун своєю вогненною силою блискавиці та першим весняним

громом відмикає Сонце-Небо, щоб дощ змочив Землю; воскрешає Матінку-Землицю від сну, розбиваючи зимові пута мороку і тьми. Гнівно палахкотять навесні очі далекострільного Перуна, а лице аж горить яскравим сріблом і золотом Батька-Неба.

Яка сила! Яка мужність! Яка краса! Знову і знову згадує срібночубий Перун свою вогненну вічну молодість. Все, як і колись, в доісторичні часи, коли в розтривоженому мороці тьми Сварга-Небо кресала блискавиці, якими Громовержець благословляв усю свою рідню – Золотосяйне Сонечко, Ясен-Місяченька, Зорю-Зоряницю, а ще Дрібен Дощик.

Господар на Благовіщення вигонить на подвір'я всіх тварин, навіть пса і kota, – щоб чули Весну і самі про себе дбали. Пасічник виставляє вулики на пасіку, висипає в мед потерту на порошок проскуру – щоб бджоли роїлися. Потовчену благовіщенську проскуру змішує із землею і сіє на чотирьох кутках ниви: щоб дощова хмара поля не минала, щоб град посіву не побив.

Здавна цієї пори Орій-хдїбороб освячує зерно для сівби – тоді воно дасть добрий урожай. Першу жменю кидають навхрест із примівкою: «Уроди, Боже, добре зерно на мій хрест».

Незабаром Великдень. На Вербному тижні святять вербу, щоб вона мала магічну очищаючу силу й додавала здоров'я. З нетерпінням чекали остінньої неділі посту діти, «бо то їхнє свято». Приказують тоді:

Не я б'ю – верба б'є.
За тиждень – Великдень.

У народі Вербна неділя (Велика неділя, Вербниця, Ладовиці) – свято вшанування прадавнього Дерева Життя як символу вічності. Риси архаїчних замовлянь спостерігаються у цій міфологічній гаївці:

Гей, як то було на початку світа?
Верба, хлись, бий до сліз!
Ладу наш!
Не я б'ю – верба б'є.

Гей, не було там ні неба, ні землі,
За тиждень – Великдень.
Гей лиш там були темні моря,
Будь великий, як верба.
Гей на тих морях золота верба!
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля...

Доторкання свяченою вербою для людини означало поєднання живого з безмежним Всесвітом, перемоги життя над смертю. Як і раніше, традиційним місцем збереження посвяченої верби є покуть.

На Вербному тижні годиться навести чистоту в господарстві й самому помитися. Особливими обрядами очищення людини і землі, водою і вогнем, зустрічається Великий день Матінки-Землі. Бо тоді Сонце-Дажбога освячує Орія-хлібороба одвічною любов'ю зоряного царства духа Предків, духовною святістю безсмертя нашого життя. Саме тому великоднє яйце стало символом Сонця-Ра, а стародавній звичай випікання короваю – найвеличніша пожертва золотосяйному Сонцю. На великоднім коровайі обов'язково має возвеличуватися рівнобічний хрест-свастя, що є невмирущим символом людського Щастя.

Незлічити закличних пісень-веснянок! У них закодовано таїну вічності Орія-хлібороба. Як Сонце по небу: то сходить, іде ввверх, то йде вниз – заходить, так і людське життя: народження, життя, повне сил, іде вгору, а згодом знижується, заходить – людина відходить у вічність.

– Лелечко! Наша любя Лелечко! Ми разом здолали злого змія-напасника! Його вже поборено! – вигукують дівчатка у Сонце-Небо.

День поборує божественна Ніч, холодну Зиму – чарівне Літо-Літечко!

Хто цієї пори найкраще просив чарівну Лелю, тому Богиня подарує милого на весілля, а Матінка Лада дасть кожній світлосяйну обручку.

Безупину вертячись у такому кривому танці юнки все намагаються пізнати таїну життя. Плетені віночки юнки не несуть додому, а йдуть до річки і, прикріпивши до них запалені свічечки, пускають за водою, аби ця дорога дівочому сердцю Леля-Весняночка, принесла кожній ладо-царенка, любенького парубочка, а з ним – любов, вірність та надію.

Народжені під знаком Барана, який є символом чоловічого начала, пробудження і розквіту творчої енергії навесні, родючості, оновлення, багатства, достоїнності, – сильні як тілом, так і духом Єдиносущого Всебога, вперті у досягненні своїх цілей, а тому створені бути завжди у перших рядах славних Расинів. Досить активні, обдаровані, сповнені рішучості, впевненості, відзначаються великими розумовими здібностями. Не дивлячись на нелегкий характер, – щедрі, благородні, прекрасні друзі. У любові – вимогливі, схильні до абсолютної влади. До похилих літ наділені міцним здоров'ям. Щасливий день – вівторок, місяць – жовтень, число – 1, колір – червоний, коштовний камінь – усі червоні та діамант. Планета – Марс.

Дівчата – прекрасні, артистичні. В їхніх душах живе душа всюдисущого і завждисущого Сонця-Дажбога. Їх приваблюють вишукані хлопці, але далеко не кожен може дати їм цілковите щастя.

Хлопці дуже цінують та обожнюють таких дівчат, особливо несміливих і невпевнених у собі. Компанійські, доброзичливі, їх усі поважають і люблять.

Народжені та благословенні під сузір'ям Барана (21 березня – 19 квітня)

Князь, засновник Острозької академії Костянтин Острозький, композитор Микола ЛИСЕНКО, історик, живописець Ігор ГРАБАР, козацький літописець, автор «Літопису Самовидця» Роман РАКУШКА-РОМАНОВСЬКИЙ, гетьман Кирило РОЗУМОВСЬКИЙ, співець козацького минулого Андріян КАЩЕНКО, мистецтвознавець, живописець Олекса ГРИЩЕНКО, прозаїк Василь РУБАН, поетеса Марійка ПІДГРЯНКА, прозаїк Олесь ГОНЧАР, історик В'ячеслав ЛІПІНСЬКИЙ, історик Василь ДОМАНИЦЬКИЙ, прозаїк Володимир МАМКЕВИЧ, мистецтвознавець Іларіон СВЕНЦІЦЬКИЙ, Блаженніший Патріарх УАПЦ МСТИСЛАВ (Степан СКРИПНИК), живописець Василь СЕДЛЯР, визначний скульптор Іван МАРТОС, академік Леонід БУЛАХОВСЬКИЙ, співак Іван КОЗЛОВСЬКИЙ, музикознавець Дмитро РЕВУЦЬКИЙ, скульптор, кінорежисер Іван КАВАЛЕРІДЗЕ, найвидатніший танцівник ХХ ст. Серж ЛИФАР, живописець Теофіл КОПИСТИНСЬКИЙ, актор Борис РОМАНИЦЬКИЙ, прозаїк Маркіян ШАШКЕВИЧ, поет Павло ГРАБОВСЬКИЙ, прозаїк Докія ГУМЕННА, ідеолог українського націоналізму Микола МІХНОВСЬКИЙ, історик-археолог, перший директор заповідника «Кам'яна Могила» Борис МИХАЙЛОВ, прозаїк Степан НІС, прозаїк Юрій МУШКЕТИК, мистецтвознавець Борис ВОЗНИЦЬКИЙ.

20 КВІТНЯ

20 ТРАВНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ТУРА

В цю пору Сонце Дажбога величає, ясне, чисте та поважне. А весняночка-паняночка Леля – справжня господиня – сонячна, барвиста, прекрасна у своїй золотошатній сукні з квітів та зелені.

Все тепер має бути в парі! Ярило-Тур не може допустити самотності квітучої пори. Чарівна Леля теж не може жити без всеохоплюючого кохання.

Лине молитва-славлення у безкрає Сонце-Небо:

– Сонце-Світило, Бог наш Ярило, по Землі ти йдеш, тепло в руках несеш. Врожаї багаті будуть у тій хаті, де Яр-Бога, просять до порога: «Ярилочку багатий, зайди до моєї хати. Хай моя дівиця має приданицю, з волами рогатими, засіками багатими. Хай мій син єдиний не покине родини, нехай шаблю вправно його руки тримають і честь свого Роду яро захищають». Сонце-Світило, Бог наш Ярило! Слава тобі, всюдисущий і милосердний, що правиш весняним цвітінням і русаліями, і водяниками, і лісовиками, і домовими. Слава тобі, і нині, і завжди слава! Сонце-Світило, Бог наш Ярило!

У ці погожі дні Ярило-Тур відмикає ключами для Матері-Землиці тепло та росу, благословляє майбутні врожаї. Ходить Божич по полях, тримаючи у лівій руці пучечок житніх колосків – знак життя і щастя, а в правій – мертву голову – нагадування всім, що треба жити яро, бо смертні всі.

Особливо завзятий Яр-Ярило в любовній пристрасті. Скрізь, де не прокотиться ясне-красне Сонце Ярила, з'являються перші сходи ярини, зацвітають квіти, щебечуть птахи. А як гляне

на дівчину – серце коханням спалахне; подивиться на молодого хлопця – кров у жилах закипає.

Свято зустрічі із Яр-Туром розпочинається закличними веснянками:

Подай, Ярило, ключі і замки
Одімкнути красну Весну
Красну Весну, тепле Літечко,
Тепле Літечко, спіле житечко!

Із Святим Духом, заради любові та краси, у безмежній вічності життя приходять до людей Ярило-Тур. Три перші дні троїцького тижня і три останні в народі називають Зеленими святами.

Житло та обійстя в ці дні прикрашають клечанням, бо душі померлих родичів люблять ховаються у пахучих травах. Долівку встеляють запашним чебрецем та гірким полином. У вінки з конвалій, чебрецю, незабудок, васильків та інших квітів юнки вплітають полин, щоб чаклувати, а ще йдуть до лісу завивати вінки на березах. У неділю після Зелених свят розвивають їх. По тому, чи вінок свіжий, чи вже зів'яв, гадають про своє щастя. Та не тільки березі така особлива шана. Обрядодійства виконуються також під липою або під дубом. Заплітання гілок чи завивання вінків є символом великої пошани до Предків, щоб ті оберігали від злих сил.

Вірять, що на Зелені свята прокидаються покійники, виходять на білий світ, розважаються і навіть бенкетують разом з живими. А ще в ці дні з води виходять русалки. Русалки – то молоді дівчата, котрі втопилися через своє нещасливе кохання. Живуть вони у чудових кришталевих палацах, у глибинах рік та озер. Волосся в них зелене, а очі – сині та глибокі, як сама глибочинь. У Русалчин тиждень жінки розвішують на деревах полотно, щоб русалки брали його на сорочки, бо вони не мають на собі одягу. У ці дні дівчата ходять до лісу, маючи при собі полин чи любисток, щоб їх не могли залоскотати русалки. Далеко в лісі юнки залишають завиті вінки, щоб добрі духи послали їм багатих женихів.

Народжені під знаком Тура відзначаються терпінням, спокійні і привітні. Обдаровані здатністю бути наполегливими. Справедливі, влюблені і з живою уявою. Життєтворяще світло Сонця-Дажбога освітлює їхній шлях у досягненні мети. Святе слово – облагороднює естетичні смаки, одухотворює святим духом прагнення стати, приміром, знаним художником або музикантом. Та іноді буває, що їхня природна врівноваженість обертається покірністю обставинам, а часом і лінощами. Щасливий день – п'ятниця, число – 6, колір – зелений і голубий, коштовні камені – сапфір і бірюза. Планета – Венера.

Дівчата – чарівні, наділені привабливою зовнішністю. Святий дух Предків благословив їх святою таїною вічності вміти кохати і бути хорошою матір'ю. Вони самі знаходять коханого і тільки з ним виявляють усю глибину любові в ім'я любові. Примхливі, однак вимогливі, спілкування з ними вимагає терпіння. Єдиний недолік – ревнивість.

Хлопці – покликані жити в ім'я пам'яті духа Предків, берегти віру Предків, яка єднає їхнє минуле, сучасне і майбутнє. Люблять, коли до них ставляться з ніжністю і розумінням. Із задоволенням послухають пораду – тільки не наказ. Дівчата почуються з ними молодшими, гарнішими та у цілковитій безпеці. Кінцева мета хлопців – пізнавати і приносити щастя іншим.

Народжені та благословенні під сузір'ям Тура

(20 квітня – 20 травня)

Князь Святослав ХОРОБРИЙ, Вчений-астроном Юрій ДРОГОБИЧ, гетьман Петро ДОРОШЕНКО, останній гетьман України Павло СКОРОПАДСЬКИЙ, прозаїк Олександр ДУХНОВИЧ, прозаїк Григорій ДАНИЛЕВСЬКИЙ, природознавець, педагог і філософ Іван ВЕРХРАТСЬКИЙ, поет Богдан КРАВЦІВ, поет Микола ЗЕРОВ, прозаїк Ганна БАРВІНОК, прозаїк, композитор Сидір ВОРОБКЕВИЧ, прозаїк Ірина ВІЛЬДЕ, фольклорист Володимир ГНАТЮК, поет Сидір ТВЕРДОХЛІБ, головний отаман і Голова Директорії УНР Симон ПЕТЛЮРА, прозаїк Панас МИРНИЙ, прозаїк Василь СТЕФАНІК, біолог, лауреат Нобелівської премії Ілля МЕЧНИКОВ, нестор української науки Іван ГОРБАЧЕВСЬКИЙ, прозаїк Андрій ЧАЙКІВСЬКИЙ, історик, прозаїк Микола КОСТОМАРОВ, корифей української агрономії Кость МАЦІЄВИЧ, живописець Микола МУРАШКО, поет Тодось ОСЬМАЧКА, прозаїк, етнограф Григорій ДАНИЛЕВСЬКИЙ, прозаїк Григорій ТЮТЮННИК, скульптор Леонора БЛОХ, співак Модест МЕНЦІНСЬКИЙ, художник Микола ІВАСЮК, літературознавець Микола ГУДЗІЙ, один з перших планеристів Микола ТЕРЕВЕРКО, прозаїк Микола ТРУБЛАЇНІ, літературознавець Степан ПІНЧУК, поет, прозаїк Леонід ПЕРВОМАЙСЬКИЙ, поет Іван МАЛКОВИЧ.

21 ТРАВНЯ

21 ЧЕРВНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ВОРІТ

Як щороку воскресає сила світла у Родздві Світу і возвеличується у Великодні Світла Дажбожого, так і душа спочилого обезсмертнюється у душі народу.

На Великдень всюдисущий та всеправедний Всебог відмикає Небесну браму. Через неї у Святу ніч перед Великоднем до своїх нащадків по калиново-вербово-сонячному мосту приходять до Орія-хлібороба чарівна Леля-Весняночка. Цими ворітьми приходять таємниці буття, нові члени роду-племені, нові істоти; приходять урожай, здоров'я і тепло, любов і одруження, радість і добро. Цими ворітьми з Вирію-Раю приходять душі дідів, опікунів роду і родини, і витають у хатах, благословляючи початок літа-літечка. Цим Небесним мостом через чарівні Весняні ворота і відходять душі померлих, добрі духи-душі дід-Лада – у Вирій-Рай. Улітку закликали Небесні ворота відчинитися, дати землі воду, а за негоди просили Сонце зійти на землю.

У перший день Святого тижня на Великдені, зустрічаючи красуню Лелю-Весну, Предки ходили дивитися з пагорбів на гру променів Сонця, яке сходить, приспівуючи: «Сонечко! Сонечко! Відчини, Боже, віконечко». Бо в цю пору відчиняються і Небесні вікна, які є міфологічним символом не тільки Сонця, а й Місяця із зірками. Бо Небо – терем Божий, а зорі – вікна, з яких дивляться ангели.

Діди-прадіди щиро вірили, що царство духа Предків – це царство пам'яті у житті і помислах народу, тому смерті не існує. Існує вічне всеперемагаюче життя, а тіло померлої людини

оновлюється в тілі новонароджених близьких. Саме тому люди-на повинна пам'ятати рідних, які зодягнули одяг безсмертя.

Стародавні жерці-волхви володіли секретами довголіття; вірили, що душі померлих відроджуються не лише в людях, але й у тваринах, деревах, ріках... Душі славних Расинів – відроджуються в дубах. У хаті, збудованій з дуба, народжуватимуться і виростатимуть хоробрі воїни. Звичай вшановувати пам'ять Предків, особливо на Зелені свята, – це прадавній звичай, переданий Орію-хліборобу у спадок на віки вічні. Обрядові свята тісно поєднані з вірою про вплив Предків на врожай. У день Проводів русалок (Русальний Великдень) дівчата плетуть вінки з волошок, розплітають коси, частуються, кладуть вінки на посіви і співають пісень:

Ой проведу я русалку до броду,
А сама вернусь додому,
Ідіть, русалоньки, ідіте,
Та нашого житечка не ломіте.
Бо наше житечко в колобочку,
А наші дівчата у віночку.

Цієї пори, коли плодюча сила Сонця-Дажбога досягає своєї величі, справляють похорони бога Ярила. Веселими іграми та забавами проводжають Ярила-Тура до наступної весни. Клечальні вінки, виплетені першого дня Зелених свят, дівчата пускають на воду, щоб русалки посилали їм багатство та оберігали від злої напасті.

У повсякденному житті земні ворота на обійсті теж відіграють важливу роль. Вони були і є для Орія-хлібороба оберегом, а ще – символом сильного та багатого роду-племені. Звичайні ворота вважалися священним місцем, де перебуває божественна сила, а тому біля них часто вершили суд. Подібну символіку має і поріг, як межа між світами – живим і мертвим.

Народжені під знаком Воріт люблять переміни, і не тільки у незначних справах. Спокійне, врівноважене життя для них – нестерпне. Неспокійні душею, за першої можливості змінюють місце роботи і друзів. Здатні абсолютно змінити своє життя. Серед них можна зустріти не тільки запеклих егоїстів, а й людей із неспокійним і легковажним характером. Вони рідко бувають самотніми, не можуть жити без друзів, навіть коли вони їм не підходять. Люблять подорожувати, досліджувати, винахідливі. Шукачі правди і мудрості. Здатність передбачати життя, що чекає на них. У любові можуть бути щасливі лише за великого терпіння і поблажливості партнера. Тепло любові інших гріє їхні душі. Щасливий день – середа, число – 5, колір – різні кольори, коштовний камінь – агат. Планета – Меркурій.

Дівчата – рідко досягають щастя. Вигадавши собі ідеал, вони шукають його все життя і рідко знаходять, тому часто впадають у депресію, живуть з відчуттям неповноцінності. Коли все ж знаходять свій ідеал – життя для них стає раєм. Але для цього обранець має бути схожий на їхній ідеал. Це – чутливі і талановиті натури.

Хлопці – натури романтичні; створюють собі ілюзорні образи Любові, Віри і Краси, які замінюють реальний стан речей. У любові невимогливі. Вміють господарювати, чудові і вірні чоловіки. Прагнуть усім подобатися і бути в центрі уваги.

Народжені та благословенні під сузір'ям Воріт

(21 травня – 21 червня)

Скульптор, «Львівський Фідій» Петро ВОЙТОВИЧ, мистецтвознавець, художник, архітектор Федір КРИЧЕВСЬКИЙ, композитор Кирило СТЕЦЕНКО, поет, перекладач «Божественної комедії» Д. Аліґ'єрі Петро КАРМАНСЬКИЙ, скульптор Олександр АРХИПЕНКО, художник Іван СОШЕНКО, прозаїк Кость БУРЕВІЙ, фольклорист Всеволод ДАШКЕВИЧ, президент ЗУНР Євген ПЕТРУШЕВИЧ, історик Олександр БАРВІНСЬКИЙ, прозаїк Наталія КОБРИНСЬКА, прозаїк Марко ЧЕРЕМШИНА, політик Євген КОНОВАЛЕЦЬ, церковний діяч Феофан ПРОКОПОВИЧ, історик Олександр ЛАЗАРЕВСЬКИЙ, співак Олександр МИШУГА, математик Мирон ЗАРИЦЬКИЙ, батько українського театру Марко КРОПИВНИЦЬКИЙ, автор першого вітчизняного дирижабля «Київ» Федір АНДЕРС, зодчий Владислав ГОРОДЕЦЬКИЙ, кіноматограф Іван МИКОЛАЙЧУК, «батько» ракетної техніки Юрій КОНДРАТЮК (Олександр Шаргей), поет, прозаїк Михайло СТЕЛЬМАХ, авіаконструктор Ігор СІКОРСЬКИЙ, художник-імпресіоніст Анатолій БАЗИЛЕВИЧ, прозаїк Олександр ІЛЬЧЕНКО, поет Олександр КОРСУН, учений в галузі ядерної фізики Митрофан ПАСІЧНИК, актор Микола ГРИНЬКО, прозаїк Сергій ПЛАЧИНДА, прозаїк Віталій КОРОТИЧ, прозаїк Роман ІВАНИЧУК, прозаїк Василь ШКЛЯР.

22 ЧЕРВНЯ

22 ЛИПНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ДІДА

Купальська пора – найважливіше свято у житті Орія-хлібороба. Саме в цей час Купало, Бог родючості, веселошів і врожайного літа, відзначає весілля найвищої вогненної сили Сонця-Семирила з життєдайною богинею води Даною. Божич Купало збагачує своєю всевишньою силою душу і зміцнює тіло. Бо це їй, молодій людині, насамперед, належить почесне право продовжити вічність, берегти рід-плем'я батьків-прадідів в ім'я Любові. Бо ж немає у світі сили, вищої за Любов!

Купалу приносять в жертву коровай – головний хліб на землі. Цього дня славні Расини брали шлюб, а юнаки, які досягли 15 літ, обрядово переходили через Брану Богів у стан козаків.

Саме на Купало відбувається єднання духа і тіла людини з життєтворящим світлом Сонця-Неба.

У цей життєдайний день, тертям дерева об дерево, добувають вогонь для купальського вогнища, щоб свято було споріднене з Сонцем, у якому беруть участь могутні боги.

В Купальську ніч, опівночі, бог блискавки і грому Перун запалює чудодійну квітку папороті; вона з тріском спалахує, горить блакитним вогнем, відкриваючи сміливцю, котрий встигне зірвати чарівну квітку, усі таємниці світу. Хто добуде цвіт папороті, зможе чути мову всякого створіння, бачити закопані в землі skarби і здобути їх. Та папороть цвіте тільки одну мить, а тому зірвати чудодійну жар-квітку не просто, – той цвіт бережеться від людей нечистою силою.

Купальська ніч благословенна зоряним царством духа Предків. Люди прагнуть у цю ніч не лишатися в хаті, а побути під

чарівним склепінням Неба. Цієї пори дівчата і хлопці співають купальських пісень, розкладають на пагорбах вогнища, щоб священний вогонь був якнайближче до неба. Взавшись за руки, хлопець з дівчиною, попарно стрибають через вогонь, звертаючись до Купала:

– Очисти нас від скверни, дай нам вогню в душі!

В пору Купала особливо чудодійна роса, бо надає обличчю краси. Чарівну силу має й різнотрав'я, бо їх засівають русалки та мавки.

Коли на небі з'являються перші зорі, дівчата, оперезавшись перевеслами з духмяних трав, з вінками польових квітів, водять хороводи навколо прикрашеного різнокольоровими стрічками купальського деревця. А пізно ввечері, це деревце-Марену разом із солом'яним Купалом топлять у річці. Потім запаливши свічечки, ліплять кожна до свого вінка, і пускають на воду, вбачаючи в обрядодійстві свою долю:

Ой, на Купала, ой, на Купала
Красна дівчина зілля копала,
Квіти збирала, віночки плела,
Далі водою їх пускала.
– Плинь, віночку, по синій хвилі,
Поплинь, віночку, де живе милий!..

Лине молитва-славлення у безкрає зоряне небо:

– Славу співаймо доблесному Купалбогу! Слава вогневладному Сварогу і Великій Матінці Пречистій Ладі!

У липні починаються власне жнива. У святковій одежі люди йдуть у поле, вклоняються Ниві на всі боки зі словами:

– Дай, Боже, легко почати і легко дожати.

Перший сніп-Дідух прикрашають стрічками та польовими квітами і зберігають до Родздва Світла Дажбогого. Вижавши лан, залишають кілька стебел і теж прикрашають квітами та червоною стрічкою. Спасова борода залишається в полі, щоб у радості і здоров'ї зустріти наступні жнива.

З давніх-давен Орій-хлібороб вшановує своїх пращурів. Дід – це предок, патріарх, мудрець, родоначальник, старій-шина роду. А сніп-Дідух вважається уособленням Діда-Бога, Бога-Творця, Бога першопочатків.

Народжені під сузір'ям Діда – самостійні і працьовиті. В них добре розвинене почуття відповідальності, а вчинки – заздалегідь продумані. Родинне щастя для них – понад усе, а реальне життя тісно переплетене зі світом уяви та фантазії. Це допомагає людям утверджуватися в ім'я Трисуття, що є знаменом Дажбожим. Чудово почуваються під час водних подорожей. Для них морська торгівля – успіх. Флегматичні, наділені естетичним смаком, мають здібності до поезії і музики. Захоплюються цінними та антикварними речами. Щасливий день – понеділок, місяць – січень, число – 2, колір – зелений та білий, коштовні камені – перли та ізумруд. Планета – Місяць.

Дівчата – спокійні, терпеливі, прекрасні жінки і матері. Премудра Матінка-Лада обдарувала їх неперевершеною любов'ю. Любов – це дія, в якій дівчата почувають себе на вершині вічності й життя. Часто подвоюють свою самонаснажуючу енергію у професійному і суспільному житті. Можуть бути щасливі, коли зрозуміють, що, окрім брати, треба вміти і віддавати.

Хлопці мають м'який і згідливий характер. Люблять куховарити і знають собі ціну. Прагнуть бути першими, але, на противагу народженим під сузір'ям Тура, не добиваються прихильності дівчат, а прагнуть, щоб вони самі їх домагалися. Віддають перевагу молодим та гарним дівчатам, над якими люблять панувати.

Народжені та благословенні під сузір'ям Діда

(22 червня – 22 липня)

Вчений-фізик, лауреат Нобелівської премії Петро КАПІЩА, Патріарх Мирослав-Іван, кардинал ЛЮБАЧІВСЬКИЙ, історик Іван КРИП'ЯКЕВИЧ, прозаїк Юрій СМОЛИЧ, літописець НЕСТОР, музикознавець, фольклорист Філарет КОЛЕССА, генерал, головнокомандувач УПА Роман ШУХЕВИЧ, історик Ілько БОРЩАК, прозаїк Василь КУЧЕР, живописець Ілля ШУЛЬГА, літературознавець Андрій ЛОБОДА, художник Петро АНДРУСІВ, археолог Валентин ДАНИЛЕНКО, піаніст Богдан ПЮРКО, архітектор Іван ЛЕВИНСЬКИЙ, бджоляр, винахідник рамкового вулика Петро ПРОКОПОВИЧ, етнограф Микола МИКЛУХОМАКЛАЙ, поетеса Анна АХМЕТОВА, поет-футурист, етнічний українець зі стародавнього українського роду Володимир МАЯКОВСЬКИЙ, прозаїк Петро ПАНЧ, кобзар Іван Йович КУЧУТУРА-КУЧЕРЕНКО, один з перших вітчизняних льотчиків Сергій УТОЧКІН, скульптор Леонід ПОЗЕН, поетеса Олена ТЕЛІГА, поет Олег ОЛЬЖИЧ, головнокомандуючий УПА Тарас ЧУПРИНКА, художник, графік Євген БЕЗНІСКО, актриса Ада РОГОВЦЕВА, провідник українського націоналізму Петро ОЛІЙНИК («Еней»), прозаїк Павло МОВЧАН, прозаїк Ярема ГОЯН, прозаїк Валентин ЧЕМЕРИС.

23 ЛИПНЯ

22 СЕРПНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ВОРОНА

Ворон (гайворон, грайворон) вважається мудрим віщуном. Він пов'язаний зі світом духів і світом померлих, він виступає як цілитель-чаклун. Ворон-птах живе сто або триста років і володіє таємницями: передбачає смерть, горе, нашість ворогів, знає де закопаний скарб, матері приносить звістку про загибель сина... Чорний ворон-крук є володарем живої і неживої води та золотих яблук. Він хранитель кулючів від Вирія. Сідаючи на мертвого, випиваючи кров, ворон те життя продовжує в собі. У піснях він – вірний страж убитого:

Чорний ворон прилітає, тіло об'їдає,
Біле тіло об'їдає, кістки покидає.

У важкі хвилини Предки зверталися у молитві та замовляннях не лише до Сонця, Місяця, зірок, а й до Ворона: На синьому морі, на камені Ворон сидить, лапами розгрібає, хвостом розмітає, од хрещеного раба Божого всіляку біду відганяє.

Ворон Воронович ототожнюється з Вітром. Могутності Вітру, його руйнівній благотворній силі молилися, приносили жертви; так само й Перуну:

– О милостивий Боже, грізний і добрий Перуне! Молимося тобі, щоб ти з'явився о потрібній годині й дарував нам дощ, аби квітнула вся наша Мати-Земля. Вбережи наші ниви і поля від нечистої сили, знищ прокляту Мару з Дивами, аби не зашкодили посівам нашим, щоб міцніло тіло працею, а душа багатіла волею і силою народу.

Одягає хмаровладний тугий сагайдак з вогненними стрілами, а в руки бере золотоясний меч-гостролезий. І тоді, як і в предковічні часи, коли на землі були лише темна ніч і безпробудний хаос, летить у крутежі Вітру-Вихору дальносяжний стрілець за Марою. Тятиву натягнув він тугу, дзенькіт страшний від срібного лука рознісся. Коні рисисті з золотими гривами покрили Сонце-Небо, срібні копита у них, шовковий хвіст у них, вухами вони слухи слухають, очима зорі лічать, срібні копита гору лупають.

З Перуном на тій же золотій колісниці, запряженій дев'ятьма вогнегривими кіньми, летять дев'ятеро його синів: троє вражають злі сили смертоносними стрілами, троє розбивають хмаригрозовиці важкими кувалдами, творячи грім на весь світ, решта правлять кіньми.

Життедайна волога цієї пори так потрібна людям. Боротьба іде така завзята, що й птиця заснути не може від тих нічних буревіїв з блискавками і громом.

В ці дні громовержець не тільки посилає людям життедайну вологу, а й надає їй очищаючої та цілющої сили. Нею святять чорнобривці, васильки, головки маку. Навесні цей мак розсівають на городі, а сухими квітами прикрашають хрест на Водохреща. Дівчата вплітають їх до своїх кіс на Благовіщення. Маком-видюком обсипають дім – і всі уроки та хитрощі відьми втрачають силу.

Після освячення яблук, груш, меду та іншої садовини настає священна година – свято Врожаю. Цієї благодатної пори освячується, перев'язаний блакитною стрічкою з вплетеними маками та волошками, зажинковий сніп. В цей Перунів день селяни випікають з нового врожаю коровай. У сяйві тепла і світла Сонця-Неба живе і хліб споживає Орій-хлібороб.

Після цих божеських днів дівчата в селі звільняються від важкої роботи і готуються до весільної пори.

Етимологічне значення слова «ворон», і чорник колір від назви нічного неба. Безмежне, високосне нічне небо, в яке дивить-

ся людина, відшукаючи там мудрість, вивчаючи небесні явища, і зберігаючи в чистоті людський розум – це відображення символіки Ворона.

Народжені під знаком Ворона щирі, правдиві, відкриті і добрі. Свідомість Сонця-Дажбога оцасливилює їх своїм життєтворящим світлом; вони утверджують себе трудовими подвигами на славу народу, собі на здоров'я і дітям на життя. Відзначаються хоробрістю у досягненні мети. Талановиті, особливо в мистецтві живопису та скульптури. Великодушні, за вдачею скоріш актори, аніж вчені. Здатні впливати на інших людей, бо довіряють їхній переконливості та справедливості. Недолік незначний: не вміють критично ставитись до інших. Досить симпатичні і користуються особливим успіхом у дівчат. Щасливий день – неділя, число – 3, колір – усі відтінки жовтого, коштовний камінь – янтар. Планета – Сонце.

Дівчата – вирізняються палким темпераментом, люблять гарно одягатися, виявляють себе у різноманітних перемінах. Знайшовши судженого, стають прекрасними господинями і вірними подругами. Горді намаганням хлопців потішити їхнє самолюбство. Таких дівчат досить складно розпізнати, і багато хлопців в них просто розчаровуються.

Хлопці – мужні, в сім'ї вимагають першості. Дружина повинна повністю підкоритися своєму володареві. В молодості ведуть безладне життя, стараючись цим засвідчити свою неперевершеність у любові. Ревниві, побоюються сильнішого конкурента. Випадкові негаразди для них – трагедія.

Народжені та благословенні під сузір'ям Ворона

(22 липня – 22 серпня)

Полководець, гетьман Петро КАНАШЕВИЧ-САГАЙДАЧНИЙ, історик, літературознавець Микола ДАШКЕВИЧ, громадський діяч Григорій ГАЛАГАН, історик Олександр ГРУШЕВСЬКИЙ, художник-мариніст Іван АЙВАЗОВСЬКИЙ, прозаїк Олена ПЧІЛКА, митрополит Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ, літературознавець Омелян ОГОНОВСЬКИЙ, санскритолог, поет, релігієзнавець Володимир ШАЯН, велика українська актриса Марія ЗАНЬКОВЕЦЬКА, прозаїк Антін КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ, прозаїк Борис АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧ, художник Осип КУРИЛАС, прозаїк Володимир ВИННИЧЕНКО, прозаїк Пантелеймон КУЛІШ, прозаїк Юрій ФЕДЬКОВИЧ, прозаїк Олександр КОНИСЬКИЙ, скульптор Володимир СКОЛОЗДРА, поет Олександр НАВРОЦЬКИЙ, живописець Володимир БОРОВИКОВСЬКИЙ, співак Борис ГМИРЯ, історик Максим БЕРЛИНСЬКИЙ, співак Олексій КРИВЧЕНЯ, літературознавець Павло ПОПОВ, скрипаль Василь ВІЛІНСЬКИЙ, художник Антін ЛОСЕНКО, художник-епоха Ілля РЄПІН, прозаїк Валерій ШЕВЧУК, прозаїк, критик Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ, співачка Софія РОТАРУ, поет Роман ЛУБКІВСЬКИЙ, критик Іван ДЗЮБА, прозаїки, видавці Брати КАПРАНОВИ, поетеса Марія ЧУМАРНА, співак, прозаїк Кузьма СКРЯБІН (Андрій Кузьменко), лідер студентської революції на граніті 1990 року Олесь ДОНІЙ.

23 СЕРПНЯ

22 ВЕРЕСНЯ

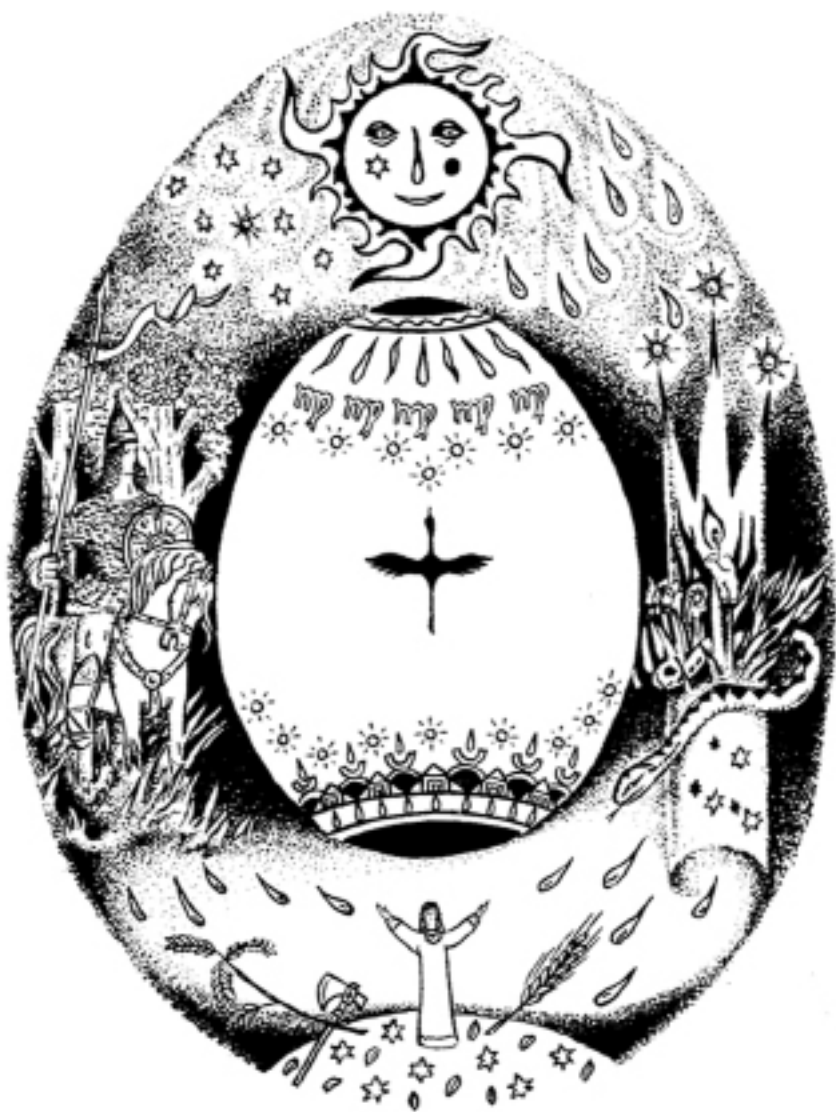
ПІД СУЗІР'ЯМ ПАННИ

Завершилася пора жнив в Орія-хлібороба. Милосердні боги послали славним Расинам добрий урожай: вродило і жито, і пшениця. Працею і подвигом, уже вкотре, утвердив себе Орій-хлібороб в ім'я Сонця-Дажбога, на благо і на славу свого народу:

– Всеправедний, Дажбоже, у хлібові живуть твоє тепло, і світло твоїх небес, і дихання землі твоєї!

Саме у вересні настає період повного очищення природи і людини. Всі Боги сприяють славним Расинам, щоб вони мали волю, бажання працювати на славу, собі на здоров'я і дітям на життя. Цієї пори хлопчиків посвячують у воїни, справляють урочисте постриження і вперше садять на коней. Майбутні ратаї клянуться іменем Перуна, що в грізний час, всі як один, стануть на захист своєї Вітчизни – благословенної і любої, з її квітучими полями, солодко-водими ріками, з її лісами і горами. Моляться в цей день премудрій Ладі – Матері матерів наших, яка так палко любить своїх славних Расинів. Тричі лине в зоряне небо молитва-благання:

– О, Матінко Ладю, дружино вогневладного Сварога-Рода. Славимо любов твою всенароджуючу, славимо тебе, Велику Матір Богів наших могутніх. Славимо доньку твою, Лелю прекрасну, Діву нашу красну. Дівам-рожаницям пожертви несемо, аби любов їх до нас не згасала, аби турбувались вони про Рід наш земний. Із небесного Вирію-Раю дивляться на нас Боги наші славні, тож будемо гідні любові їхньої! Слава тобі, Матінко Ладю, і нині, і завжди слава!

Цілий тиждень триває свято Свічки, прадавнє свято, що уособлює в собі Світло – вогонь Душі нашої, Любові нашої, Дії нашої. Тоді обирають матір, батька, дружок, співають до пізньої ночі пісень, а вдома при свічці весело гуляють. Від цього дня беруться за роботу столярів, ткачів, гончарів, ковалів...

21 вересня жінки, в яких немає дітей, відзначають день Рожаниць.

Колись роди ототожнювалися зі смертю. Так перед початком родів рожаниця (родиця) прощалася з чоловіком, рідними, із усім білим світом: «Прости мене, білий світ! Прости мене, Мати – Сира Земля! Я по тобі ходила, багато гріхів творила: одну душу прости, а другу на світ пусти!»

У цю пору справляють обіди і запрошують на них бідних, щоб ті молилися покровительці роду Берегині, – богині добра і захисту людини від всякого зла. Лине молитва-славлення у безкрає небо:

– Богине Рожанице! Пильнуй свою дитину-матір! Дай їй віру, надію і віху виростити дитину на славу людини, в ім'я Золотосяйного Сонця, Ясен-Місяця, Зорі-Зірниць, долі щасливої! Слава тобі, Богине-Мати, і вам Рожаницям, і нині, і завжди слава!

Від цього часу починаються холодні дні, йдуть дощі, залягають на зимову сплячку звірі, доцвітають останні квіти, відлітають у Вирій птахи. Першою летить зозуля, бо у неї ключі від Вирію – теплої країни, де ніколи не буває зими, де взимку живуть птахи і змії.

Народжені під знаком Панни – добропорядні, щирі і старанні люди. Свята Божа мудрість моралі і справедливості втілена в їхніх душах. Це – люди тверезомислячі, прямолінійні, самостійні – їм можна повністю довіритися. Ведуть упорядкований спосіб життя, люблять працювати у спокійній обстановці. Блискуча кар'єра, багатство і значні успіхи не задовольняють їх – прагнення їхні не мають меж. Недолік – занадто економні і надмірно дріб'язкові в діях. Щасливий день – вівторок, місяць – березень, число – 4, колір – різні кольори, крім жовтого, його слід уникати.

Коштовний камінь – нефрит, оправлений у срібло, інколи – в золото. Планета – Меркурій.

Дівчата надзвичайно працелюбні, самовіддані у домашніх і сімейних справах. Їм завжди притаманна молодість, вони – синь небес і квітка яблуньки, вони – сама усмішка немовляти. Вельми переживають, коли самотні, а тому від інших вимагають до себе поваги і теплоти. Щасливий той, хто любить цю ніжну квіточку і добивається взаємності.

Хлопці дуже вимогливі, догодити їм непросто – вони твердо переконані у правоті своїх поглядів і вчинків. Спокійні, схильні обожнювати своє перше кохання, якому залишаються вірними все життя. В любові зраджують рідко, з них можуть бути добрі чоловіки і батьки. Наділені неабияким темпераментом, але може статися, що так і не зуміють до кінця його проявити.

Народжені та благословенні спнонька сузір'ям Панни

(23 серпня – 22 вересня)

Засновник Запорозької Січі Дмитро БАЙДА-ВИШНЕВЕЦЬКИЙ, полководець і лицар, король Всієї Русі ДАНИЛО, народний месник Олекса ДОВБУШ, запорозький козак, керівник збройного повстання під назвою Коліївщина Максим ЗАЛІЗНЯК, автор «Історії Русів» ПОЛЕТИКА, історик, етнограф Петро Єфименко, скульптор, творець першої в історії української культури Шевченкіани Михайло ГАВРИЛКО, прозаїк Осип МАКОВЕЙ, історик Андрій СТОРОЖЕНКО, поет Василь ЩУРАТ, поет Павло БІЛЕЦЬКИЙ-НОСЕНКО, прозаїк Іван ФРАНКО, прозаїк Людмила СТАРИЦЬКА-ЧЕРНЯХІВСЬКА, прозаїк Іван ВАГИЛЕВИЧ, художник Олександр МУРАШКО, класик нової української літератури Іван КОТЛЯРЕВСЬКИЙ, прозаїк Борис ГРІНЧЕНКО, всесвітньовідомий український кінорежисер, прозаїк, художник Олександр ДОВЖЕНКО, поет, критик, перекладач Павло ФИЛИПОВИЧ, художник Микола ГЛУЩЕНКО, композитор, етнограф Олександр КОШИЦЬ, прозаїк Анатоль СВИДНИЦЬКИЙ, історик Михайло МАКСИМОВИЧ, прозаїк Михайло КОЦЮБІНСЬКИЙ, прозаїк Павло ФИЛИПОВИЧ, композитор, поет Петро НІЩІНСЬКИЙ, літературознавець Олександр ПОТЕБНЯ, академік Дмитро ГРАВЕ, природознавець Андрій П'ЯСЕЦЬКИЙ, публіцист, ідеолог українського націоналізму Дмитро ДОНЦОВ, художниця Олена КУЛЬЧИЦЬКА, критик Михайло ПАВЛИК, живописець Алла ГОРСЬКА, учений і публіцист Михайло ДРАГОМАНОВ, актриса Наталія УЖВИЙ, поет, художник, гравер Михайло ЖУК, живописець Фотій КРАСИЦЬКИЙ, неперевершений актор театру і кіно Богдан СТУПКА, прозаїк Володимир ДРОЗД, літературознавець Микола ЖУЛИНСЬКИЙ, прозаїк Павло ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ, поет, літературознавець Іван СВІТЛИЧНИЙ, дисидент політв'язень радянської системи Левко ЛУК'ЯНЕНКО, поет Павло ГЛАЗОВИЙ, поетеса, філософ Оксана ЗАБУЖКО.

23 ВЕРЕСНЯ

22 ЖОВТНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ДОЛІ

Світ без Предків та без нових родин, без праці Орія-хлібороба на своїй споконвічній землі, не був би світом славних Расинів. І життя без дії не було б життям. І людина без дії не стала б людиною. Благословенні руки трудівника, благословенна праця, в яку вкладено розум, любов, терпіння і радість. Благословенні щастя і здоров'я, світло душі і натхнення у молитві в ім'я безсмертя народу, в ім'я Єдиного Всеправедного Всебога нашого і хай святиться ім'я Його.

14 жовтня – свято Покрови. В нім тісно переплелися предко-вічні вірування милосердного духа Предків, тобто минулого, з творенням нових родин, а саме сучасного і майбутнього славних нащадків.

Саме тоді просить Покрову Мати-Земля: «Покровонько, Покровонько, накрий мені головоньку, накрий в'ялим листячком, червоним платочком, накрий в'ялою квіткою, білою наміткою. Покрий, покрий нивоньку, щоб не боліла їй спионька, ні спина, ні голова, щоб на весну здорова була».

Чудова пора осінь! Саме цієї пори найбільше вабить до себе чарівливо-таємниче царство Матері-Землиці і Батька-Неба. Кожного зачаровує тихий кришталевий день! Опадає строка-те листя з дерев і кущів. Уже скоро обважнілі від дощів хмари-грозовиці закриють натомлене золотосайне Сонце... В цю чудову пору падолисту золотошатна Мокоша оплакує людські гріхи, слізьми-дощами обмиває душі тих, хто залишив земне життя і полинув у зоряне царство Предків. Оздоровити божиськими

слізьми душу – то ніби джерельної води напитися.

Осінь – найблагодатніша пора для сватань та весіль. Ще до сходу Сонця у хаті відчиняли хатні двері, що вели на вулицю і залишали їх відкритими цілий день. Також відхиляли ворота, щоб вони не були зачиненими. В такий спосіб намагались магічно повернути старостів до своєї хати. Дівчата, яким надокучило дівувати, в цю пору моляться премудрій Ладі, щоб дарувала їм золоту обручку. Як Покрова вкриває землю листям, так і дівчат повинна накрити вона шлюбним вінцем. А коли Покрова приносить ще й сніг – то на щастя молодій і молодому.

Також вірили, що у Пресвятої Диви є опікун Покров, якого просили: «Батеньку покров, накрий нашу хату теплом, а господаря – добром».

Немає віри вищої за любов Берегині до своїх Расинів, як немає віри, вищої за рідного Бога! Щоб Орій-хлібороб завжди був Людиною з великої літери, він має творити життя у Світлі і Любові, у Вірі і Красі. Орій-хлібороб має бути завжди під опікою святого духа Предків, а тому повинен: шанувати їх духовність; любити Бога по-рідному; не поклонятися чужоземним поняттям Бога; вірити в себе і любити своїх рідних; виховувати дітей у рідній вірі; не любити ворогів свого народу, не бути рабом; жити для примноження слави Расинів, шанувати свої скарби і не приласнювати чужих.

Доля захищає людину, приносить щастя та багатство усім, однак коли людина лінива або погана, то доля її покидає. Кожній людині Бог призначає долю, а тому життя її передбачене долею, і нічого в ньому не буває випадкового. Доля не відходить від людини до самої смерті, вона з нею повінчана. Від долі не можна ні втекти, ні сховатися. Розлучення дівчини із своїм милим – то розтавання зі своєю Долею.

Народжені під знаком Долі святіші за всі земні святощі. В них поєднались гармонія і вірність, ніжність і справедливість, сильніші за всі навколишні сили. Співпраця з іншими людьми, що розуміють їх, возвеличує. Дуже щирі, мають надзвичайну внутрішню цілісність, а ще веселі і добродушні. Їхнє розуміння

долі змінити досить складно. Усвідомлення краси витончені, у ставленні до інших зберігають свою незалежність. Всюдисущий Велес, наділив їх умінням знаходити шлях до сердець. Для них відкриті світ театру, науки і літератури. Однак народжені під сузір'ям Долі залежать від несприятливого розташування планет: тоді на світ з'являються легковажні, брехливі і продажні люди. Щасливий день – п'ятниця, місяць – квітень, число – 6, колір – блакитний та зелений, коштовний камінь – опал. Планета – Венера.

Дівчата – благословенні світлом Дажбожим, наділені палким коханням. Щасливий той, хто пізнає таку любов. Але для цього потрібні не тільки усмішка і добре слово, адже в них живе дух заперечення. Дівчата велми обережні у виборі судженого, терпіти не можуть надмірної ніжності.

Хлопці мають особистий погляд на дівчат, бо тільки деякі з них можуть змиритися з таким ставленням до себе. Така самопевненість інколи призводить до складних наслідків. Це може статися тоді, коли в житті бажання не співпадають з їхніми можливостями.

Народжені та благословенні під сузір'ям Долі

(23 вересня – 22 жовтня)

Державний і військовий діяч Пилип ОРЛИК, найталановітіший та найшляхетніший український полководець, полковник армії УНР Петро БАЛБОГАН, співачка світової слави Соломія КРУШЕЛЬНИЦЬКА, драматург Іван КАРПЕНКО-КАРИЙ, історик Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ, поет Валер'ян ПОЛІЩУК, прозаїк Остап ЛЕВИЦЬКИЙ, академік Михайло ВОЗНЯК, поет Юрій КЛЕН, прозаїк Михайло ЯЦКІВ, поет Богдан-Ігор АНТОНІЧ, поет, перекладач МИХАЙЛО ДРАЙ-ХМАРА, вчений Сергій ЄФРЕМОВ, композитор Яків СТЕПОВИЙ, педагог Михайло ЧАЛИЙ, поет Дмитро ПАВЛИЧКО, поет Іван ДРАЧ, командир легіону УСС отаман Михайло ГАЛУЩИНСЬКИЙ, композитор Артемій ВЕДЕЛЬ, композитор Павло СІНИЦЯ, композитор Петро СОКАЛЬСЬКИЙ, прозаїк Семен СКЛЯРЕНКО, живописець, композитор Григорій СВИТЛИЦЬКИЙ, скульптор Григорій КУЗНЕВИЧ, драматург Іван КОЧЕРГА, багаторазовий чемпіон світу, борець Іван ПІДДУБНИЙ, живописець Сергій ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ, археолог, історик Микола ЧМИХОВ, військовий діяч, учасник військової операції на станції Крути Оверкій ГОНЧАРЕНКО, композитор Денис СІЧИНСЬКИЙ, прозаїк Кость ГОРДІЄНКО, поет Олекса СТЕФАНОВИЧ, поет Микола БАЖАН, графік Петро ОМЕЛЬЧЕНКО, композитор Дмитро БОРТНЯНСЬКИЙ, перекладач Степан НАЛИВАЙКО, поет Юрій КЛЕН, прозаїк Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ, поет Володимир ЗАБАШТАНСЬКИЙ, поет Борис ОЛІЙНИК, прозаїк Іван БАГРЯНИЙ, громадський діяч, меценат Богдан ГАВРИЛИШИН, борець за українську національну ідею Степан ХМАРА, прозаїк Ростислав САМБУК, прозаїк Юрій ЩЕРБАК, поет Микола ІЛЬНИЦЬКИЙ, співак, соліст культового панк-рок-гурту «Брати Гадюкіни», що зробила революційний переворот після перемоги на фестивалі «Червона Рута» 1989 року КУЗЯ (Сергій Кузьмінський).

23 ЖОВТНЯ

21 ЛИСТОПАДА

ПІД СУЗІР'ЯМ ГРОМОВИКА

В осінню пору золотошатної Царівни-Королівни-Панни-Лади споконвіків справляють весілля. Скільки пісень, скільки торжеств на пошту Великій Матері! Яснозоряна – Богиня подружжя і любові, краси та благополуччя. А ще чарівна Лада – кохана дівчина, найкраща з дівчат, а ще – любя дружина, яка стає з милим на рушничок долі.

Ладо-Мати!
До мене прийди,
А як ні – посильних пришли:
Синочка – як сокілонька,
Донечку – як ластівочку!

Великою Ладою, або Великою Богинею величають подательницю усіляких благ. Знають бо молодята, що золотосяйна Лада-Матінка за вірну любов дає щасливим кохання та дарує променисту обручку, щоб душі і серця закоханих були нерозлучними і люблячими.

Ой, Лада, Лада, всім на світі рада.
Пісні, Лада, співаєм ми Тобі,
Серця наші прихилені до Тебе.
Ладо! Слухай нас, Ладо!

Скоро піст, а для неодружених молодят знову веселощі – ве-

чорниці та досвітки, на яких можна ближче познайомитися один з одним та знайти собі пару до вподоби. Гомінливо на ігрищах. В один із таких вечорів дівчата зносять кури, ріжуть їх, смажать; хлопці приходять з вишнівкою і відбувається веселий почастунок – «чия курка смачніша».

Дітвора забавляється по-іншому: роблять з гарбуза опудало зі здоровенним ротом, куди настромлюють паличок, ніби це страхіття вишкірює зуби. Всередину ставлять запалену свічку, підкрадаються та стукають у вікно, показуючи зроблене опудало... Вереску – на цілу хату!

У ці дні справляють осінні поминки за померлими родичами. Після полудня або в передвечір'я поминають душі обідом. У народі кажуть, що в ніч на 8 листопада на цвинтарі можна бачити тіні померлих: вони встають з могил і йдуть до своїх рідняків.

Восени срібнолукий Перун замикає Сонце-Небо і йде відпочивати. На честь його подвигів славні Расини палять вогнища з тернового гілля диптаму, – неопалимої купини, – священний вогонь якого горить і не згорає. Орій-хлібороб вдячний громадному Перуну не тільки за сіль та хліб на столі, а й за те, що він – покровитель мисливців. Затяті та хоробрі Расини-мисливці завше вшановують свого оборонця і покровителя. Лине у безкрає небо молитва-славлення:

– Великий, могутній і сильний Бог наш, Перуне! Ми праведні і вірні прадавній вірі Отців наших, як колись, так і тепер зібралися, щоб дяку тобі скласти. І славу тобі співати! Твоєю могутністю ми проймаємося! Щоб вічно у славі твоїй перебувати! Хай же в кожному з нас росте сила Перуна і Дажбога, яка поверне нам гідність і славу, процвітаюче життя із Вишніми богами. Слава тобі, громозвучний і дальносяжний Перуне, і нині, і завжди слава!

Народжені під знаком Громовика – обранці Богів, бо мають могутній дух; їхня доброта не стає для них слабкістю. Боги надали їм право представляти на землі щастя, добро і красу. Як найсильніші духом люди, безжальні до себе і до оточуючих, зна-

ходять себе у самопримусі. Важкі завдання – це їхній привілей, а тому такі люди гідні пошани. Дуже часто розділені Громовиком характери: у першу його декаду – деспотичні, підозрілі; в останню – менш енергійні та впевнені в собі. Такі люди подобаються, але не завжди їх люблять. Досить імпульсивні і чуттєві в любові. Це – один із найбільш еротичних знаків Зодіаку. Щасливий день – вівторок, місяць – травень, колір – червоний, щасливий камінь – корал. Планета – Марс.

Дівчата наділені сильним характером і волею, а також невичерпною життєвою енергією, в якій живе таїна їхньої любові і краси. Там, у їхніх безмежних просторах, знаходять вони своє царство. Така дівчина може бути доброю дружиною, та коли немає любові, впадає у глибокий духовний відчай. Свою любов і красу зберігає до похилого віку.

Хлопці мають складний характер, обдаровані до геніальності. Характер – сильна особистість. Їхню недовірливість і неприхильність можна перемогти, проявивши цікавість до їхніх проблем. Хлопці користуються особливою популярністю у дівчат, але бояться попасти під їхній вплив. Для них важливіша психологічна сторона, тому вони часто виступають у ролі прекрасних акторів, граючи на жалості та ревності жінки. На їхню думку, від дівчат треба бути подалі. У ставленні до людей – холоднокровні, зібрані в будь-якій ситуації, zarazом чутливі і добрі.

Народжені та благословенні під сузір'ям Громовака

(23 жовтня – 21 листопада)

Меценат і авантюрист, землевласник, граф Станіслав СКАРБЕК, мистецтвознавець Микола БІЛЯШІВСЬКИЙ, живописець Микола САМОКИШ, живописець Карпо ТРОХИМЕНКО, композитор Максим БЕРЕЗОВСЬКИЙ, художник Іван ПАДАЛКА, кобзар Терентій ПАРХОМЕНКО, прозаїк Майк ЙОГАНСЕН, поет, історик, етнограф Яків ГОЛОВАЦЬКИЙ, скульптор Михайло ЛИСЕНКО, скульптор Михайло КОЗЛОВСЬКИЙ, учений, винахідник реактивного двигуна Микола КИБАЛЬЧИЧ, прозаїк Дніпрова ЧАЙКА, поет Дмитро ФАЛЬКІВСЬКИЙ, прозаїк Богдан ЛЕПКИЙ, драматург Яків МАМОНТОВ, прозаїк Маркіян ШАШКЕВИЧ, історик Дмитро ЯВОРНИЦЬКИЙ, історик Дмитро БАГАЛІЙ, прозаїк Олесь ДОСВІТНІЙ, прозаїк Катря ГРИНЕВИЧЕВА, класик сатиричної прози Остап ВИШНЯ, художник Антон МОНАСТИРСЬКИЙ, політичний і військовий діяч, анархіст Нестор МАХНО, мислитель світового рівня, прозаїк Федір ДОСТОЄВСЬКИЙ, поет Андрій МАЛИШКО, скульптор Михайло ПАРАЩУК, один із творців атомної бомби Микола ДУХОВ, прозаїк Ольга КОБИЛЯНСЬКА, прозаїк Ганна БАРВІНОК, поет Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ, етнограф, прозаїк Василь СКУРАТІВСЬКИЙ, поет, перекладач Микола СИНГАЇВСЬКИЙ, класик театральної провокації, в США включений до категорії «50 найвідоміших людей другої половини ХХ ст.» Роман ВІКТЮК, політик, провідник кримського національного руху Мустафа ДЖЕМІЛЄВ, «Людина-Смолоскип», протестант проти совітського режиму Василь МАКУХ, український воїндоброволець Дмитро ГОДЗЕНКО («Годзила»).

22 ЛИСТОПАДА

21 ГРУДНЯ

ПІД СУЗІР'ЯМ ГОСПОДАРЯ

З давніх-давен србнодзвонний Місяць, коли життя у селі на певний час завмирало, а річний цикл Кола Сварожого закінчувався, наповнений особливо містичним змістом.

Було це за незапам'ятних часів, коли скрізь панував темний Хаос мороку і зла. Та всемогутні Боги разом з Богинею Всесвіту Ладою, здобули перемогу, і став тоді Ясен-Світ. І сьогодні, хоча з того віддаленого часу минуло не одне тисячоліття, всяка нечисть намагається перешкодити визріванню молодого Божича. З тієї прадавньої пори свято зберігають славні Расини віру Предків у правічне ясне-красне Сонце, а обрядовість свята позначена магією та ворожбою, що є одним із вагомих набутків нашої багатющої культури. Носями її духовності були волхви. Знаючи властивості металів, каменів, молитов, замовлянь, звірів, трав, ягід і всього суцього, що походить від Вишніх богів, та виконуючи волю Бога-Отця, прозорливі волхви творили дива: могли зупинити хід Сонця в небі або затемнити його повним Місяцем. Вони володіли секретами довголіття, лікуванням людини з урахуванням впливу на її здоров'я планет і зірок тощо. Генетична основа всіх типів ворожіння і видів магії збереглася у невмирущій скарбниці обрядового фольклору. Це – пісні про кохання, родинно-побутові, пісні про весілля, казки і легенди.

Збереглася вона і в чистому вигляді у формі замовлянь, заклинань, прокльонів, шептань...

Найкращими для ворожби вважаються день і ніч на 13 грудня. У цю ніч дівчата вірять, що володарка найглибшої темно-

ти – божественна Ніч – допоможе їм розпізнати свою долю та бодай у сні побачити свого судженого. Бо саме у цю пору, в ті далекі часи, коли землю огортав безпробудний Морок, народився покровитель людської долі. Богосвітлий Калита прийшов у найкоротший день, коли Сонце в небі світить найслабше, щоб стати вічним опікуном молодого Божича Коляди, щоб теплом людських сердець уберегти святий Божий дар непростого хліборобського року – врожай – від злих ворожих сил. Щоб після Родздва Сонця-Коляди знову і знову, уже вкотре у віках, воно могло воскреснути для життя всього суцього – праведним світлом Сонця-Дажбога. Нині сам Бог-Отець подає пану Господарю Долю – священну силу Батька-Неба та Матері-Землиці.

На вечорницях дівчата вдаються до різних ворожінь. Садять півня в діжку, прилаштовують її на покуті, на підлозі розсипають зерно, а поруч ставлять миску з водою. Якщо звільнений півень кинеться до зерна – майбутній наречений буде господарем, якщо до води – пияком. А то ще так ворожать: наберуть води з колодязя в рот та й ідуть до хати місити тісто на балабушки. Коли балабушки спечуться, кожна з дівчат значить своє тістечко кольоровою ниткою або папірцем. Потім розкладають балабушки на долівці і впускають до хати пса, що перед цим був цілісінський день голодний. Той пес вирішує долю дівчини; бо чию балабушку проковтне першою, та першою і заміж вийде. Якщо балабушка впаде на підлогу – дівчина залишиться самотньою на цілий рік.

Особливо цікаво грати на вечорницях в калиту, коли без допомоги рук, підстрибуючи, треба вкусити її. Калита – великий медовий корж з діркою посередині.

Обирається «пан Калитовський», який високо на палиці тримає калиту, а «пан Коцюбовський», сидючи верхи на коцюбі, намагається вкусити її. Якщо «Коцюбовський» засміється, дівчата мастять йому сажею обличчя. Калита – своєрідна жертва Сонцю-Небу і є ніби предтечею майбутніх свят на честь Родздва світу. Дійство відбувається під загальний веселий сміх, а ворожіння набуває таємничого і магічного змісту.

У ці дні, злі сили настільки сильні, що починаються справжні морози, замерзають ріки і випадають великі сніги: Дід Мороз – божество зими і холодів стає тоді справжнім господарем. Йому підкоряються снігопади та хуртовини. Коли ж буває дуже сердитий, то може відморозити вуха або руки, а то й зовсім заморозити. Взимку вовки, а це, власне, і є темні сили, тільки в їхній подобі, починають бігати зграями, влаштовують свої ігрища та шабаші, або, як кажуть у народі, «наступив час вовчих весіль».

Народжені під знаком Господаря – овіяні славою знамена Дажбожого, бо знаходять щастя у відвазі і ступають сміливо на життєвий шлях. Долаючи підступні та штучно створені перешкоди, підлість та неправду, завжди знаходять вірного і щирого друга. Користуються успіхом у представників протилежної статі, їм властиві життєвий оптимізм та душевний спокій. Досягають значних успіхів у військовій справі, літературі та мистецтві. Несприятливе розташування планет у час народження сприяє появі гордих, розпутних, з нестримним характером людей. Щасливий день – четвер, місяць – червень, число – 8, колір – усі відтінки зеленого і фіолетового, коштовний камінь – топаз. Планета – Юпітер.

Дівчата – прекрасні зоряні квіти, з веселою вдачею і палким темпераментом. Така зоряна троянда не кожному хлопцеві до снаги. Досить компанійські та врівноважені. Здебільшого, знаходять себе в любові; можливості їхні безмежні – як у щасті тілесному, так і в щасті духовному. Щиро вдячні чарівній Богині Ладі, що мають щастя служити коханню. Життя для них – це спектакль, в якому вони грають головну роль – Любов.

Хлопці – не бажають відчувати сімейні пута. Обоюють музику, витвори мистецтва і товариство гарних жінок. Дівоча молодість і краса повністю полонять їх. Якщо кохання нещасливе, то не переймаються. Досить відверті і прямолінійні, можуть бути чудовими друзями.

Народжені та благословенні під сузір'ям Господаря (22 листопада – 21 грудня)

Найвидатніший український вілософ Григорій СКОВОРОДА, вчений, проповідник Дмитро ТУПТАЛО, скульптор світової слави Томаш Оскар СОСНОВСЬКИЙ, історик, етнограф Осип БОДЯНСЬКИЙ, художниця Марія БАШКИРЦЕВА, прозаїк Олекса СТОРОЖЕНКО, прозаїк Іван НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ, поет Михайло ОРЕСТ, прозаїк Григорій КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО, композитор Анатоль ВАХНЯНИН, прозаїк Микола ХВИЛЬОВИЙ, поет Олександр ОЛЕСЬ, прозаїк Григорій КОСИНКА, композитор Микола КОЛЕССА, прозаїк Микола УСТИЯНОВИЧ, прозаїк, етнограф і мовознавець Борис ГРІНЧЕНКО, художник, графік Михайло ДЕРЕГУС, прозаїк Михайло СТАРИЦЬКИЙ, політичний діяч Андрій МЕЛЬНИК, отаман ЗЕЛЕНИЙ (Данило Терпило), композитор, автор знаменитого на весь світ «Щедрика» Микола ЛЕОНТОВИЧ, прозаїк Данило МОРДОВЕЦЬ, поет Микола ВОРОНИЙ, прозаїк Микола РУДЕНКО, мовознавець Йосип ЛОЗИНСЬКИЙ, історик Микола ПЕТРОВСЬКИЙ, актор, режисер Леонід БИКОВ, прозаїк Зінаїда ТУЛУБ, драматург Микола КУЛІШ, воїн, митець, легенда Ніл ХАСЕВИЧ, льотчик-випробувач, в'язень ГУЛАГу, вождь індіанського племені іроказів у Канаді Іван ДАЦЕНКО, фольклорист, прозаїк Матвій СИМОНОВ, скрипаль Петро СТОЛЯРСЬКИЙ, прозаїк Юліан ОПІЛЬСЬКИЙ, поет, перекладач Борис ТЕН, філософ Данило ВЕЛЛАНСЬКИЙ, поет Микола ФІЛЯНСЬКИЙ, перекладач, науковець Андрій СОДОМОРА, перекладач Микола ЛУКАШ, прозаїк Григорій ТЮТЮННИК, один з найвидатніших у світі кардіохірургів Микола АМОСОВ, поет Платон ВОРОНЬКО, поет Олександр БОГАЧУК, прозаїк Іван ФЕДОРІВ, оперний співак Василь СЛІПАК.

ЗМІСТ

Художнє оформлення автора
Редактор Іван Кидрук
Вступне слово Ярослава Поліщука

Войтович В. М. Український гороскоп. – 51 с.: іл.

У цій книзі Валерія Войтовича, яка є продовженням «Молитви до Дажбога», перед нами оживають образи прадавнього українського календаря. Автор дає спробу гороскопу в українських традиціях. Художнє видання розраховане на широке коло читачів: може бути корисним у народознавчих заняттях, задовольнить інтерес багатьох у пізнанні свого «зоряного знаку».

